

Fjärilar med torgskräck

Butterflies with Agoraphobia

Skogsvitvinge

Wood White

Vitgräsfjäril

Large Wall Brown

Berggräsfjäril

Northern Wall Brown

Ängsvitvinge

Réal's Wood White

DE VEKA FLYGARNA som kallas för vitvingar har nästan torgskräck och lämnar sällan skogens skyddande lä mot vinden. Så sent som 1988 insåg forskarna att det som kallades för skogsvitvinge i själva verket var två olika arter. En ledtråd till avslöjandet var att skogsvitvingens larv äter gökärt medan ängsvitvingens larv äter gulvial.

BERGGRÄSFJÄRIL OCH VITGRÄSFJÄRIL liknar också varandra väldigt mycket. Båda arterna tycks magnetiskt attraherade till sten- och hållmarker i skogstrakter. Och båda har stora ögonfläckar – uggleögon – för att skrämman gripande fåglar. Lättaste sättet att skilja dem åt är att titta i almanackan! Berggräsfjäril flyger från början av maj till mitten av juni, vitgräsfjäril från mitten av juni till slutet av juli.

MÅNGA DAGFJÄRILAR trivs allra bäst i blomrika gläntor i skogen. Kraftledningsgator, blomrika hyggen, vägkanter och andra människoskapade områden kan erbjuda fina livsmiljöer för fjärilar.

THE WEAK FLIERS known as pierid butterflies have what you might call agoraphobia – they seldom leave the wind-protection forest. As late as 1988, researchers discovered that the so-called Wood White was actually two separate species – the Wood White and Réal's Wood White. What they discovered was that the Wood White's larvae eat bitter vetch, whereas Réal's Wood White larvae eat meadow vetchling instead.

NORTHERN WALL BROWN AND LARGE WALL BROWN BUTTERFLIES also look very much alike. Both species seem as if they are magnetically attracted to rocky outcrops in wooded regions, and both have large eye spots that look like owl eyes to scare away predatory birds. The easiest way to tell them apart is to look at the calendar! Northern Wall Browns normally fly from the beginning of May until the middle of June, whereas Large Wall Browns fly from the middle of June until the end of July.

MANY BUTTERFLIES are partial to flower-filled forest glades. Power line paths, flower rich clear-cuts, roadsides and other manmade areas can also offer great habitats for butterflies.

Eleganta svalstjärtar

Elegant Swallowtails

Makaonfjäril

Old World Swallowtail

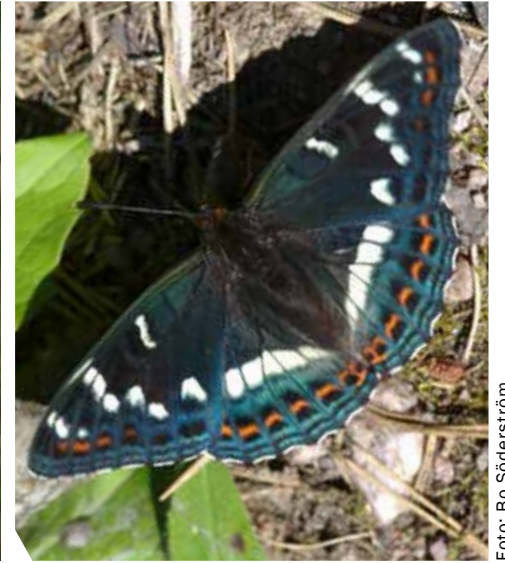
Myrpärlemorfjäril

Cranberry Fritillary

Svavelgul höfjäril

Moorland Clouded Yellow

Aspfjäril

Poplar Admiral

Foto: Bo Söderström

PÅ ÖPPNA MYRAR OCH MOSSAR i Nåsten kan du ibland stöta på den ståtliga makaonfjärilen. Den är stor, tecknad i svavelgult och svart med en iögonfallande svalstjärt. På Rödmosse en kilometer härifrån växer larvens värdväxt kärresilja.

Fullbildade makaonfjärilar flyger vida omkring och lockas gärna att dricka nektar ur bland annat skogsklöver som växer utmed banvallen. Andra speciella myrfjärilar som du ibland kan se födosöka utmed banvallen är svavelgul höfjäril, violett blåvinge och myrpärlemorfjäril.

NÅSTEN ÄR VIDA KÄND för att hysa en mycket rik förekomst av insekter knuten till asp. När du fortsätter utmed Fjärilsstigen håll gärna utkik efter en av våra största dagfjärilar: aspfjärilen. Den håller främst till i asparnas kronor men under varma dagar kring midsommar dricker de vatten från fuktiga grusvägar. Aspfjärilen dras också till bajs och as ...

ONE CAN SOMETIMES COME ACROSS the stately Old World Swallowtail in Nåsten's open marshes and bogs. It is quite large, and is coloured in sulfuryellow and black with an eye-catching swallow's tail. Milk parsley, the larvae's host plant, grows at Rödmosse about a kilometre from here. Fully-grown Old World Swallowtails fly widely around the area and often drink nectar from forest clovers and other plants along the old railway embankment. Other marsh butterflies you might see foraging by the old railway embankment are the Moorland Clouded Yellow, the Cranberry Blue, and the Cranberry Fritillary.

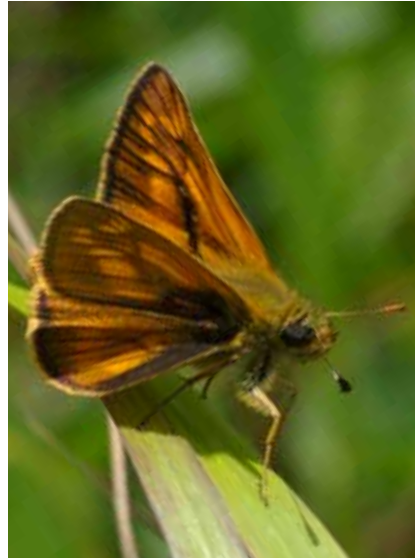
NÅSTEN IS WIDELY KNOWN for being a host to a high abundance of insects associated with aspen (*Populus tremula*). While you continue along the trail, keep your eyes peeled for one of Europe's largest butterflies: the Poplar Admiral. They mostly keep to the aspen's crown, but during the warm days around Midsummer, they come down to drink water from wet gravel paths. Poplar Admirals are also drawn to carrion and scat ...

Nektarrestauranger

Nectar Restaurants

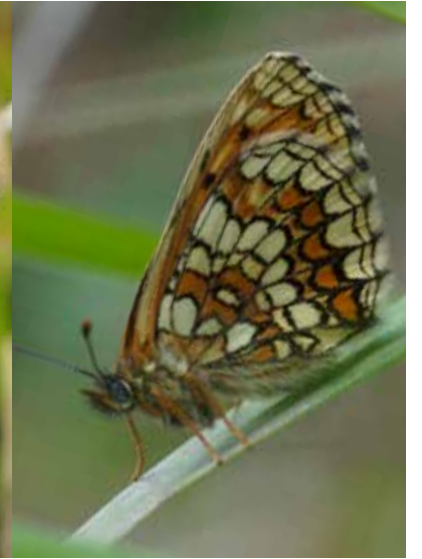
Åkervädd
Field Scabious

Ängssmygare
Large Skipper

Skogsnätfjäril
Heath Fritillary

FÅ BLOMMOR LOCKAR till sig så många nektarsökande insekter som åkervädd. Här samsas dagfjärilar som ängssmygare, skogsnätfjärilar och älggräspärlemorfjärilar med humlor som jordsnylthumlor, ängshumlor och hushumlor. Skalbaggar och många andra små insekter kan du också upptäcka när du tittar närmare på blommorna.

ÅKERVÄDD TRIVS på väl-dränerade, sandiga marker som torrängar, bryn och renar. I Nåsten är växten inte särskilt vanlig men här har den spritt sig under senare år. I början av augusti samlas här många av de drygt 20 arter humlor som har påträffats i Nåsten.

HÄR SKA DU VIKA av från banvallen och följa ridstigen åt söder. Efter en halv kilometer kommer du fram till en skogsbilväg och där börjar den mest artrika delen av Fjärilsstigen.

FEW FLOWERS ATTRACT as many butterflies as the field scabious. Here, butterflies like the Large Skipper, the Heath Fritillary and the Lesser Marbled Fritillary coexist with bees such as the cuckoo bumblebee, the early-nesting bumblebee, and the tree bumblebee. Beetles, along with many other small insects, can also be found when you look closer around the flowers.

FIELD SCABIOUS THRIVES in well-drained, sandy ground, in dry meadows, and by roadsides. The plant is not especially common in Nåsten, but it has spread in recent years. In the beginning of August, many of the species of bumblebee found in Nåsten will gather here.

AT THIS POINT you will turn off of the old railway embankment and follow the riding path southward. After a half kilometre, you will arrive at a forest road, and there begins the most species rich portion of the Butterfly Trail.

Ena året här – andra året borta!

Here One Year, Gone the Next

Älggräspärlemorfjäril

Lesser Marbled Fritillary

SKOGSGRÄSFJÄRILAR flyger över denna fuktäng från mitten av juli och framåt. Men märkligt nog bara under ojämna år. Jämna år syns den inte alls. Kanske är fjärilslarvens tvååriga livscykel en anpassning till att undvika parasitsteklar som ofta lever på ett begränsat antal värdarter. Då parasitsteklarna har en ettårig livscykel kan en fjärilsvärd bli kvitt sina plågoandar genom att flyga under vartannat år.

ÄLGGRÄS OCH ÅKERTISTEL har tagit över denna fuktiga ängsmark när den inte längre betas eller slås. Inte så många andra fjärilsarter trivs här men under juli är älggräspärlemorfjäril en riktig karaktärsart. Fjärilens larv lever på älggräs medan de vuxna fjärilarna suger nektar ur åkertistlar.

I DE STORA ENBUSKARNA bygger gärna törnskatan sitt bo. Ofta ser du fågeln när den spanar efter humlor och skalbaggar från toppen av ett buskage. Hanen är typisk med sin svarta banditmask.

Skogsgräsfjäril

Arran Brown

ARRAN BROWNS FLY over this damp meadow from the middle of July onward, but only every other year. During even years, they are nowhere to be found. It's possible that the larvae's two-year life cycle is an adaptation to avoid parasitic hymenoptera (wasps, bees, sawflies, and ants), which often live on a limited number of host species. When these parasitic species have a one-year life cycle, the butterfly can be rid of its tormentors by flying only every other year.

MEADOWSWEET AND CREEPING THISTLE took over this damp meadowland when it was no longer grazed by animals or mowed by humans. Few other species of butterfly are found here, but in July, the Lesser Marbled Fritillary is easily seen. The butterfly's larvae live on meadowsweet, whilst the adult butterflies drink nectar from creeping thistles.

RED-BACKED SHRIKES build their nests in the large juniper bushes. Often you will see this bird seeking out bumblebees and beetles from the top of a bush. The male is easily recognizable by his black 'bandit' mask.

Blåvingarnas paradiset

Blues' Paradise

Silverblåvinge

Amanda's Blue

Luktgräsfjäril

Ringlet

Rapsfjäril

Green-veined White

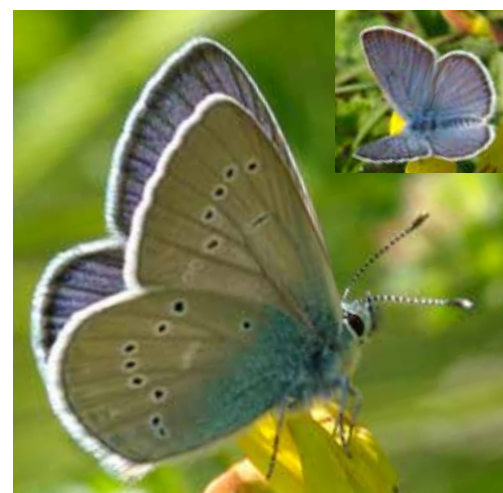
Mindre tåtelsmygare

Essex Skipper

Puktörneblåvinge

Common Blue

Ängsblåvinge

Mazarine Blue

Klöverblåvinge

Green-underside Blue

Pärigräsfjäril

Pearly Heath

BLÅVINGARNA är särskilt vanliga just här eftersom det finns gott om ärtväxter som käringtand, klöver och vicker. Larverna hos många blåvingar är helt beroende av dessa värdväxter som växer i mittremsan och dikeskanterna till skogsvägen.

UTMED SKOGSVÄGEN härifrån och en kilometer framåt brukar omkring 40 dagfjärilsarter flyga varje sommar. Ett gynnsamt mikroklimat i kombination med en rik flora är avgörande förklaringar till den höga rikedomen.

DE VANLIGASTE ARTERNA du kommer att stöta på är blåvingar (puktörne-, ängs- och silverblåvinge), tjockhuvuden (ängssmygare och mindre tåtelsmygare), gräsfjärilar (lukt-, vit- och pärlgräsfjäril) samt rapsfjäril och älggräspärlemorfjäril.

BLUES ARE PARTICULARLY COMMON here because there are many legumes, like bird's-foot trefoil, clover, and vetch. The larvae of many blues are completely dependent on these host species, which grow in the centre and by the sides of the forest road.

ALONG THE FOREST ROAD, about a kilometre from here, is a place where about 40 butterfly species often fly every summer. Key reasons for this species richness are a combination of a favourable microclimate and rich flora.

THE MOST COMMON SPECIES you will come across here are blues (Common Blue, Mazarine Blue, and Amanda's Blue), skippers (Large Skipper and Essex Skipper), and browns (Ringlet, Large Wall Brown, Pearly Heath), along with the Green-veined White and the Lesser Marbled Fritillary.

En fika i solen

A Coffee Break in the Sun

Smultronvisslare

Grizzled Skipper

Käringtand

Bird's-foot Trefoil

Skogsvisslare

Dingy Skipper

OM DU ÄR HÄR I BÖRJAN av sommaren så sätt dig gärna ner och fika i solen. Belöningen kan komma i form av små "dammtussar" som yr omkring tätt ovanför käringtand och smultron. När de väl slår sig till ro på marken med vingarna utbredda kommer du kanske stifta ny bekantskap med skogsvisslaren och smultronvisslaren. De ser inte ut som dagfjärilar men lägg märke till de för dagfjärilarna typiska klubborna längst ut på antennerna.

INSEKTER KNUTNA TILL TORRÄNGAR har det tufft i Sverige idag. De har minskat i antal eller till och med försvunnit när många torrängar har exploaterats eller växt igen. I denna fina torrbacke har vi dock röjt undan mindre träd och buskar så att torrbacksfloran kan fortsätta att trivas.

IF YOU ARE HERE in the summer, you are welcome to sit here and have a coffee break in the sun. It may be that you see little 'fluff balls' whirling around closely above bird's-foot trefoil and wild strawberries. When they come to rest on the ground with their wings spread, you might get a close-up look at a Dingy Skipper or a Grizzled Skipper. They don't look like butterflies, but look carefully at their antennae ... they are clubbed, rather than featherlike, as a moth's would be.

INSECTS BOUND TO DRY MEADOWS have a hard time of it in Sweden today. They have declined in number and some more or less disappeared when many dry meadows were built upon or developed. On this lovely dry hill slope we have cleared out smaller trees and bushes so the flora can continue to thrive.

Fjärilspatrullen

The Butterfly Patrol

Skogspärlemorfjäril

High Brown Fritillary

Ängspärlemorfjäril

Dark Green Fritillary

Aurorafjäril

Orange Tip

**Silverstreckad
pärlemorfjäril**

Silver-washed Fritillary

NU ÄR DU MITT PÅ FJÄRILSSTIGEN och en varm högsommardag kryllar fjärilarna omkring dig. Främst är det hanar som patrullerar fram och tillbaka utmed skogsvägen. De söker efter oparade honor som mestadels sitter stilla i vegetationen. Aurorafjärilens hane är ständigt på vingarna liksom de kraftfulla flygarna ängspärlemorfjäril, skogspärlemorfjäril och silverstreckad pärlemorfjäril.

Pärlemorfjärilarna flyger under högsommaren och deras larver lever av olika arter violer.

SKOGSVÄGAR ÄR FANTASTISKA MILJÖER för fjärilar. Men om de inte sköts har de ett kort bäst-före-datum. När skogen sluter sig försvinner värdväxter och mikroklimatet blir mindre gynnsamt. För att gynna fjärilar har vi skapat öppningar i skogen och vägkanterna slås med slätterbalk vartannat år.

NOW YOU ARE IN THE MIDDLE of the Butterfly Trail. On a warm summer day, this spot is teeming with butterflies. It is generally the males who patrol the forest road. They are looking for unpaired females who are likely lying still in the vegetation. The Orange Tip male is always flying just like the Dark Green Fritillaries, High Brown Fritillaries, and Silver-washed Fritillaries – they are all powerful fliers. These longwing fritillaries fly in high summer and their larvae live off of various species of violets.

FOREST ROADS ARE FANTASTIC PLACES for butterflies. However, if they are not taken care of, host plants can disappear and the microclimate can become less favourable. To encourage butterflies, openings have been created in the forest, and the road-sides are clipped every other year with a cutter bar mower.

Exklusiva juvelvingar

Exquisite Gossamer-winged Butterflies

Vitfläckig guldvinge

Scarce Copper

Violettkantad guldvinge

Purple-edged Copper

**Sexfläckig
bastardsvärmare**

Six-spot Burnet

**Mindre
bastardsvärmare**

New Forest Burnet

HÄR PÅ DENNA FUKTIGA ängsmark finns tynande populationer av några riktigt exklusiva juvelvingar: violettkantad guldvinge, midsommarblåvinge och vitfläckig guldvinge. De är inte alls särskilt vanliga så lämna inte spången för annars riskerar du att trampa ihjäl fjärilslarverna som äter av ängssyra och skogsnäva.

VISSA ÅR FINNS HÄR gott om bastardsvärmare av tre olika arter: mindre, bredbrämrad och sexfläckig. Men de är svåra att förstå sig på. Ibland kan de vara överallt medan de andra år är helt försvunna. Deras starka röda varningsfärg signalerar för fåglar och andra rovdjur att de är osmakliga. De utsöndrar vätecyanid! De tillhör inte dagfjärilarna men har liksom de klubbformiga antenner och flyger mitt på dagen.

NÄR DU FORTSÄTTER vägen framåt flyger knappt en fjäril i den täta, mörka alridån. Men ge inte upp, fortsätt runt vägkröken och återigen fylls luften av fjärilars fladder!

HERE ON THIS DAMP meadowland is a dwindling population of a few exquisite gossamer-winged butterflies: the Purple-edged Copper, the Northern Brown Argus, and the Scarce Copper. They are not very common, so please do not leave the boardwalk as you may accidentally step on butterfly larvae eating sorrel or woodland geranium.

SOME YEARS, there is an abundance of burnet moths: the Six-spot, the Narrow-bordered Five-spot, and the New Forest Burnet. However, these burnets are difficult to understand. Some years they are abundant, but other years they are nowhere to be found. Their bright red spots act as a warning signal to birds and other predators that they are unpalatable ... they secrete hydrogen cyanide! Although burnets are not butterflies, they have similarly clubbed antennae and fly during the day.

AS YOU CONTINUE ONWARDS, perhaps only one lone butterfly flutters in the dense, dark forest's curtain. Don't give up! Continue past the bend in the road, and once again the air will be filled with fluttering wings.

Här finns allt!

A Little Bit of Everything

Silverblåvinge

Amanda's Blue

Skogsnätfjäril

Heath Fritillary

Vitgräsfjäril

Large Wall Brown

Humlelik dagsvärmare

Broad-bordered Bee Hawk-moth

HÄR SLUTAR FJÄRILSSTIGEN och man ska ju sluta när det är som bäst! Eftersom vägkanterna är breda, skogen gles och marken mager kan konkurrenssvaga, solälskande örter klara sig kvar. Här finns ett koncentrat av fjärilar som du har sett tidigare under stigen. Särskilt vanliga är vitvingar, skogsnätfjäril, vitgräsfjäril och fler olika blåvingar. Här brukar man ofta kunna finna humlelika dagsvärmare under tidig sommar när de födosöker på maskrosor eller midsommarblomster.

NOW YOU HAVE REACHED THE END of the Butterfly Trail, at none other than the best spot! Due to the wide roadsides, sparse forest and nutrient-poor soil, sun-loving herbs that are weak competitors can flourish. Here you will find a congregation of different butterfly species you have seen in other places along the trail. Particularly common are pierids (Wood Whites, Réal's Wood Whites), Heath Fritillaries, Large Wall Browns, and various blues. In early summer, you can often see Broad-bordered Bee Hawk-moths here, when they forage on dandelions or woodland geraniums.